

Miskolczi **Fazekas Mihály** (1766-1828) - főhadnagy és városi pénztárnok

A Debrecenben kivirágzó irodalmi kultúrának Csokonai után ő a legjelentékenyebb alakja, és a botanika tudósa, a hazai növénytan tudományának egyik fontos előfutára.

A debreceni kollégium növendéke volt. Tizenhat évesen felcsapott huszárnak. Az első években lelkesedett ezért a kalandos életért, és formás csatadalokat írt. A kilencvenes években, kellő szolgálati év után leszerelt, és visszament Debrecenbe, ahol összebarátkozott Földi Jánossal és Csokonaival. Ezekben az években írta meg első fogalmazásában a *Lúdas Matyit*, mely végső formájában 1817-ben jelent meg.

A természetrajz tudósa volt. Saját kis birtokán - amelyet okos gazdálkodással egyre nagyobbított - kísérletezte ki az okszerű gazdálkodást, ott figyelte a növények természetét. Sógorával, a kitűnő botanikussal, Diószegi Sámuellel együtt írta a *Magyar fűvészkönyvet*, amely megjelenésétől kezdve polgárjogot szerzett Magyarországon Linné növényteni rendszerének. Ő tervezte és készítette elő a debreceni fűvészkertet.

A debreceni kollégium gazdasági vezetője, majd később a város főpénztárnoka lett. Megszervezte a debreceni „polgárkatonaságot”.

Forrás: mek.oszk.hu.

Főbb munkái:

Diószegi Sámuel, Fazekas Mihály: Magyar Fűvészkönyv mely a két hazábann találtatható növényeknek megismerésére vezet a Linné alkotmánya szerént. 1. rész, Eggyhímesek - sokhímesek. Debrecen, 1807.¹ 1988.^{1,2}

Fazekas Mihály: Csillag óra, melyből a ki a jelesebb álló csillagokat esmeri, az esztendőnek minden tiszta éjjelén és annak minden részeiben, megtudhatja, hány óra és fertály légyen. Debrecen, 1826.

Fazekas Mihály: Lúdas Matyi, egy eredeti magyar rege négy levonásban. Bécs, 1815.

Fazekas Mihály: Orvosi fűvész-könyv mint a magyar fűvészkönyv praktikai része. Debrecen, 1813.

Lovász Imre (összegyűjt.): Fazekas Mihály versei. Pest, 1836.

Irodalom róla:

Balkányi Kálmán: Fazekas Mihály mint természetvizsgáló. In: *Természettudományi Közöny.* 1905. 37. 435. 649-658.p.¹

Nagy Ágota: Diószegi Sámuel és Fazekas Mihály Magyar Fűvész Könyvének szerepe növényteni szaknyelvünk formálódásában. Budapest, 2009. In: *Járomfa, mozcvány, nőtcvény...* A nyelvújítás során született szaknyelvünk "szokott és szokatlan" szavai. Konferencia a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban Kazinczy Ferenc születésének 250. évfordulója tiszteletére. Budapest, 2009. december 3.¹